

2/155-2260/8719

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türk Ceza Kanunu'na bir geçici madde eklenmesine ilişkin
kanun teklifim ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Eyüp FATSA
Ordu Milletvekili

GENEL GEREKÇE

Ülkemizde 1970’li yıllarda belli bir süreç olarak yaşanan ve herkesin bildiği olumsuz olaylar sonucu 13/5/1971 tarihli ve 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununa göre kurulan sıkıyönetim askerî mahkemelerinde veya bu mahkemeler kuruluncaya kadar sıkıyönetim askerî mahkemesi görevi yapan mahkemelerde bir çok kişi yargılanmıştır.

Bu sıkıyönetim askerî mahkemelerindeki yargılamalar sonucunda bir çok kişi yüksek hadlerde hâpîs cezalarına çarptırılmışlardır. Bu kişiler ayrıca bu cezalarının sonucu olarak 1/3/1926 tarihli ve 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 20 nci maddesinde sayılan kamu hizmetlerinden de yasaklı hâle gelmişlerdir.

Söz konusu kişilerin cezalarını çekip şartla salıverildikleri hâlde bihakkın infaz tarihlerinden sonra işlemeye başlayan süreler kadar seçip-seçilme, siyasî faaliyette bulunamama, siyasî partiye girememe, kamu memuriyetlerinde görev alamama veya vasi olamama gibi yasaklılıkları devam etmektedir. Öyle ki bunlardan çoğunun memnu haklarının geri alınmasını talep edebilmeleri için gerekli tarihler 2013, 2014, 2015, 2016 vs. yıllarına rastlamaktadır.

Hemen hemen herkesin olumsuz etkilendiği olağanüstü bir dönemde yargılanıp, mahkûm olan ve daha sonra cezalarını çekip toplumun içine katılan bu kişilerin bu yasaklılıkları sonucu toplumda bir meslek edinememeleri, seçme ve seçilme gibi siyasî haklarını kullanamamaları sonucu toplum ve devletle arzulanan ilişkileri kurmaları zorlaşmaktadır. Bu nedenle, bu kişilerin eylemlerine ilişkin pişmanlık duygularını ortaya çıkarabilecekleri bir ortam oluşamadığından ve bihakkın infaz tarihleri de çoğu için daha gerçekleşmediğinden yasaklanmış haklarının iadelerini talep edebilmeleri için Türk Ceza Kanununun 122 ve 123. maddelerindeki süreler ve 4/4/1929 tarihli ve 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 417 nci maddesinin (3) numaralı bendinde yer alan iyi hallilik koşulu da aranmaması öngörülmektedir.

Teklifle, yukarıda açıklanan toplumsal yara hâline de gelen binlerce kişiye yaşamlarının kalan süresinde onurları daha fazla incinmeden insani temel haklarını kullanmaları ve adalet ve hukuk duygusuyla bu kişilere yaklaşılarak toplumsal uzlaşmanın sağlanması ve bu kişilere yeni bir yaşam fırsatı verilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile, Türk Ceza Kanununa geçici bir madde eklenmek suretiyle, sıkıyönetim askerî mahkemelerinde veya Sıkıyönetim Kanunu gereği sıkıyönetim askerî mahkemesi görevi yapan mahkemelerce ya da dava dosyaları bu mahkemelerce devredilen mahkemeler tarafından yapılan yargılamalar sonucunda mahkûm olup da bu Kanunun yayımı tarihinden önce bihakkın tahliye olanlar ile şartla salıverilenlerin, Türk Ceza Kanununun 122 ve 123 üncü maddelerindeki süreler ve Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 417 nci maddesinin (3) numaralı bendinde yer alan iyi hallilik koşulu aranmaksızın, Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl içinde memnu haklarının iadesine karar verilmesini talep edebilecekleri öngörülmüştür.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

TÜRK CEZA KANUNUNA BİR GEÇİCİ MADDE EKLENMESİNE İLİŞKİN KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 1/3/1926 tarihli ve 765 sayılı Türk Ceza Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Geçici Madde- 13/5/1971 tarihli ve 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununa göre kurulan sıkıyönetim askerî mahkemelerinde veya Sıkıyönetim Kanunu gereği sıkıyönetim askerî mahkemesi görevi yapan mahkemelerde ya da dava dosyaları bu mahkemelerce devredilen mahkemeler tarafından yapılan yargılamalar sonucunda haklarında mahkûmiyet kararı verilenlerden bu Kanunun yayımı tarihinden önce bihakkın tahliye olanlar ile şartla salıverilenler, Türk Ceza Kanununun 122 ve 123 üncü maddelerindeki süreler ve 4/4/1929 tarihli ve 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 417 nci maddesinin (3) numaralı bendinde yer alan koşul aranmaksızın memnu haklarının iadesine karar verilmesini bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl içinde talep edebilirler.”

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Aşlı gibidir

İbrahim ARAC
Kamilar ve Kararlar Müdürü